

EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 17.7.2020
COM(2020) 327 final

ZPRÁVA KOMISE

EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ A ÚČETNÍMU DVORU O ZÁRUČNÍM FONDU PRO VNĚJŠÍ VZTAHY A JEHO SPRÁVĚ V ROCE 2019

{SWD(2020) 136 final}

Obsah

1.	Úvod	2
2.	Finanční situace a významné transakce záručního fondu.....	2
2.1	Finanční situace záručního fondu k 31. prosinci 2019	2
2.2	Významné transakce fondu v roce 2019.....	3
2.2.1	Žádosti o čerpání ze záručního fondu v roce 2019	3
2.2.2	Poskytování prostředků pro záruční fond v roce 2019	3
2.3	Významné transakce po datu pro vykazování (ke konci března 2020)	3
3.	Účetní závěrka fondu před konsolidací	3
3.1	Finanční situace před konsolidací k 31. prosinci 2019.....	3
3.2	Výkaz o finanční výkonnosti před konsolidací	5
4.	Správa peněžních prostředků záručního fondu.....	6
4.1	Investiční politika	6
4.2	Výkonnost a vývoj na trhu v roce 2019.....	6
5.	Žádosti o čerpání ze záručního fondu	7
6.	Odměna pro EIB	7

1. Úvod

Nařízením Rady (ES, Euratom) č. 480/2009 ze dne 25. května 2009 (dále jen „nařízení“)¹ byl zřízen Záruční fond pro vnější vztahy (dále jen „záruční fond“ nebo „fond“), ze kterého se mají vyplácet platby věřitelům Unie v případech, kdy jsou příjemci úvěrů poskytnutých nebo zaručených Evropskou unií v prodlení se splácením. V souladu s článkem 7 nařízení pověřila Komise finanční správou fondu Evropskou investiční banku (EIB), a to na základě dohody, kterou Evropská unie a EIB podepsaly dne 25. listopadu 1994 a která byla následně změněna ve dnech 23. září 1996, 8. května 2002, 25. února 2008, 9. listopadu 2010 a 28. září 2018² (dále jen „dohoda“).

Podle článku 8 nařízení zašle Komise za každý rozpočtový rok do 31. května následujícího roku Evropskému parlamentu, Radě a Účetnímu dvoru zprávu o stavu fondu a jeho správě na konci předchozího kalendářního roku.

Uvedené informace poskytuje tato zpráva a pracovní dokument útvarů Komise. Zpráva v souladu s dohodou vychází z údajů, které předložila EIB.

2. FINANČNÍ SITUACE A VÝZNAMNÉ TRANSAKCE ZÁRUČNÍHO FONDU

2.1 Finanční situace záručního fondu k 31. prosinci 2019

Celková výše finančních prostředků v záručním fondu k 31. prosinci 2019 činila 2 828 738 292,88 EUR (k 31. prosinci 2018 činila 2 609 881 747,51 EUR) (viz příloha pracovního dokumentu útvarů Komise: Účetní závěrka záručního fondu poskytnutá EIB).

Celková účetní hodnota fondu v roce 2019 vzrostla přibližně o 218,86 milionu EUR, což bylo dáno zejména těmito skutečnostmi:

Nárůst:

- Příspěvek z rozpočtu EU (částka dotace) ve výši 240,15 milionu EUR za účelem dorovnání objemu fondu na cílovou částku odpovídající 9 % veškerých nesplacených závazků.
- Zisk z finančních operací dosáhl 25,13 milionu EUR.
- Hodnota portfolia vzrostla o 8,6 milionu EUR v důsledku přecenění podle aktuální tržní hodnoty.

Pokles:

- Intervence fondu na pokrytí plateb v prodlení v celkové výši 54,9 milionu EUR.

¹ Úř. věst. L 145, 10.6.2009, s. 10; nařízení kodifikovalo a zrušilo nařízení Rady (ES, Euratom) č. 2728/94 ze dne 31. října 1994, kterým se zřizuje Záruční fond pro vnější vztahy. Dne 14. března 2018 bylo změněno nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/409.

² Dodatková dohoda č. 5 k dohodě mezi Evropskou unií a Evropským investičním fondem o správě záručního fondu – ref. č. Ares(2018) 5207374 ze dne 10. října 2018.

2.2 Významné transakce fondu v roce 2019

2.2.1 Žádosti o čerpání ze záručního fondu v roce 2019

Sýrie

V roce 2019 EIB i nadále zaznamenávala prodlení u splátek syrských státních úvěrů. V důsledku toho a v souladu s dohodou o záruce mezi EU a EIB podala do 31. prosince 2019 EIB 14 dalších žádostí o platby ze záručního fondu EU v celkové výši 54,91 milionu EUR (viz bod 5).

2.2.2 Poskytování prostředků pro záruční fond v roce 2019

V únoru 2019 byla z rozpočtu do fondu převedena částka ve výši 103,2 milionu EUR, která odpovídá dotaci na rok 2018.

V únoru 2019 byl rovněž vypočítán příspěvek z rozpočtu EU do fondu na rok 2020, který má být převeden v únoru 2020 a jehož výše byla stanovena na 240,15 milionu EUR. Příspěvek byl vypočítán podle článku 3 a článku 5 nařízení.

Článek 3 nařízení stanoví cílovou částku fondu na 9 % veškerých nesplacených kapitálových závazků vyplývajících ze všech operací a zvýšených o splatné, ale dosud nezaplacené úroky.

Podle článku 5 nařízení se částka, která má být převedena z rozpočtu do fondu v roce $n + 1$, vypočte na základě rozdílu mezi cílovou částkou a hodnotou čistých aktiv fondu ke konci roku $n - 1$ vypočítaného na začátku roku n .

S cílem dorovnat stav fondu na úroveň 9 % veškerých nesplacených kapitálových závazků bylo do rozpočtu EU na rok 2020 jako dotace fondu vloženo 240,15 milionu EUR, přičemž částka byla vypočítána ze zaručených operací nesplacených k 31. prosinci 2018. Částka byla schválena Radou a Evropským parlamentem a vykázána v rozvaze k 31. prosinci 2019 jako aktivum (pohledávka) fondu.

2.3 Významné transakce po datu pro vykazování (ke konci března 2020)

V únoru 2020 byla z rozpočtu EU do fondu převedena výše uvedená částka dotace ve výši 240,15 milionu EUR.

V lednu a březnu 2020 bylo uhrazeno celkem 10,6 milionu EUR na základě dvou žádostí o plnění ze záruky v souvislosti s platbami v prodlení, které dluží Sýrie (3,2 milionu EUR a 7,4 milionu EUR včetně sankcí uplatněných EIB).

3. ÚČETNÍ ZÁVĚRKA FONDU PŘED KONSOLIDACÍ

Účetní závěrka fondu před konsolidací se vyhotovuje, aby byly zahrnuty účetní operace, jež nejsou obsaženy v účetní závěrce fondu, kterou připravuje EIB (viz pracovní dokument útvarů Komise). Tvoří součást konsolidované účetní závěrky EU.

3.1 Finanční situace před konsolidací k 31. prosinci 2019

Rozvaha – Aktiva

	31. prosince 2019	31. prosince 2018
DLOUHODOBÁ AKTIVA	2 312 151 734	2 275 342 664
Finanční aktiva	2 312 151 734	2 275 342 664
KRÁTKODOBÁ AKTIVA	277 139 064	231 316 149
Finanční aktiva	233 048 865	189 758 096
Pohledávky	1 290 863	—
Peněžní prostředky a peněžní ekvivalenty	42 799 336	41 558 053
AKTIVA CELKEM	2 589 290 798	2 506 658 813

Rozvaha – Pasiva

	31. prosince 2019	31. prosince 2018
ZDROJE OD PŘÍSPĚVATELŮ	2 407 419 308	2 295 687 144
Příspěvek Evropské komise	1 950 195 297	1 846 972 362
Fond z přecenění reálnou hodnotou	20 859 023	12 227 192
Nerozdělené zisky	436 364 988	436 487 590
DLOUHODOBÁ PASIVA	111 685 549	159 153 609
Finanční rezervy	111 685 549	159 153 609
KRÁTKODOBÁ PASIVA	70 185 941	51 818 060
Finanční rezervy	49 709 547	50 777 871
Závazky z finančních záruk	19 590 000	
Závazky	886 394	1 040 189
ZDROJE OD PŘÍSPĚVATELŮ + ZÁVAZKY CELKEM	2 589 290 798	2 506 658 813

Rozdíl ve výši 239,4 milionu EUR mezi celkovou účetní hodnotou fondu před konsolidací (2 589 290 798 EUR) a hodnotou fondu uvedenou v účetní závěrce vypracované EIB (2 828 738 292,88 EUR) je dán převážně těmito skutečnostmi:

- Rozvaha před konsolidací (aktiva) zahrnuje:
 - veškeré částky postoupené EU v důsledku plateb ze záruky na základě žádostí EIB v souvislosti s nesplacenými splátkami úvěrů (splatné nedoplatky plus úroky z prodlení), Vzhledem k politické situaci v Sýrii a na základě rozhodnutí účetního EK však byly tyto částky v účetní závěrce za rok 2019 vykázány v plné výši jako znehodnocená aktiva.
 - pohledávku ve výši 0,7 milionu EUR vůči EIB za částečné vymožení úvěru poskytnutého letišti Enfidha (Tunisko), kterou EIB vymohla v prosinci 2019 a připsala na bankovní účet záručního fondu v lednu 2020.
- Rozvaha před konsolidací nezahrnuje 240,2 milionu EUR příspěvku z rozpočtu EU, který byl do fondu převeden v roce 2020, jelikož tuto pohledávku kompenzuje příslušný závazek v konsolidované účetní závěrce EU.
- Platby ve prospěch EIB spojené s žádostmi o čerpání prostředků ze záručního fondu (a v příslušných případech postupné zpětné získání čerpaných prostředků a úroků z prodlení) jsou v účetní závěrce vypracované EIB vykázány jako pokles (nárůst) čistých aktiv (příspěvku EU). V účetní závěrce před konsolidací nejsou částky vyplacené EIB v souvislosti s příslušnými žádostmi odečteny od čistých aktiv, protože se z nich stanou postoupené částky. Související částky jsou zaúčtovány buď jako příjmy (připsané úroky z prodlení a sankce, kurzové zisky), nebo jako výdaje (rezervy, snížení hodnoty, závazky z finančních záruk, kurzové ztráty). Výsledkem je trvalý rozdíl mezi položkou čistých aktiv (příspěvek EU a nerozdělené zisky) vykázanou v účetní závěrce vypracované EIB a položkou vykázanou v účetní závěrce před konsolidací vypracovanou EK.

3.2 Výkaz o finanční výkonnosti před konsolidací

Podobně jako rozvaha se k začlenění do konsolidovaných účetních výkazů EU vypracovává i výkaz o finanční výkonnosti před konsolidací.

	2019	2018
Příjmy z provozní činnosti	266 252	2 928 446
Výdaje na provozní činnost	(3 494 876)	(4 876 241)
VÝSLEDEK Z PROVOZNÍ ČINNOSTI	(3 228 615)	(1 947 795)
Finanční výnosy	42 681 966	30 241 834
Finanční náklady	(39 575 953)	(20 906 275)
FINANČNÍ VÝSLEDEK	3 106 013	9 335 559

VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ ZA BĚŽNÝ ROK	(122 602)	7 387 764

- Příjmy z provozní činnosti zahrnují kurzové zisky ve výši 0,3 milionu EUR.
- Výdaje na provozní činnost zahrnují zejména poplatky EIB za obhospodařování aktiv (0,8 milionu EUR), externí poplatky za zpětné získání pohledávek splatné EIB (0,2 milionu EUR) a navýšení finančních rezerv v souvislosti s budoucími nezaplacenými splátkami Sýrie (2,2 milionu EUR).
- Finanční výnosy zahrnují zejména výnos z úroků z investičního portfolia (7,7 milionu EUR), realizovaný zisk z prodeje finančních aktiv (16,8 milionu EUR), odměny za podstoupení rizika v souvislosti s operacemi ze soukromého mandátu v rámci iniciativy na posílení ekonomické odolnosti (2,2 milionu EUR) a úroky z prodloužení připsané k postoupeným částkám (15,9 milionu EUR).
- Finanční náklady zahrnují zejména ztráty (19,6 milionu EUR) ze snížení hodnoty částek postoupených EU v roce 2019 (viz bod 5), realizované ztráty z prodeje finančních aktiv (0,3 milionu EUR) a uznané závazky z finančních záruk v souvislosti s operacemi ze soukromého mandátu v rámci iniciativy na posílení ekonomické odolnosti (19,6 milionu EUR).

4. SPRÁVA PENĚŽNÍCH PROSTŘEDKŮ ZÁRUČNÍHO FONDU

4.1 Investiční politika

Likvidní aktiva fondu se investují v souladu s pravidly hospodaření uvedenými v příloze dohody o správě ve znění pozdějších změn³. V souladu s tím se do peněžních aktiv umístí dostatečný objem aktiv k pokrytí krátkodobého odtoku (kratšího než jeden rok), a to v poměru, který je stanoven v roční investiční strategii. Zbývající aktiva mohou být přidělena na střednědobé a dlouhodobé nástroje s maximální dobou splatnosti deset let a šest měsíců od data platby (střednědobé a dlouhodobé portfolio). Ke konci roku 2019 činila celková modifikovaná doba trvání portfolia fondu přibližně tři roky.

4.2 Výkonnost a vývoj na trhu v roce 2019

Výkonnost portfolia fondu byla sledována na základě tržní hodnoty (mark-to-market). V průběhu roku 2019 vykázalo portfolio fondu zdravý výnos ve výši 1,3 %, k čemuž mu pomohlo přetrvávající prostředí s nižšími výnosy a pozitivní vnímání rizik. Portfolio fondu zhoršilo svoji výkonnost oproti referenční hodnotě o – 9,03 bazického bodu. Kladný výnos se promítl do kladného příspěvku ve výši 33 milionů EUR. Ke konci roku 2019 činila tržní hodnota portfolia fondu přibližně 2 580 milionů EUR.

³ Pozměněna Dodatkovou dohodou č. 1 ze dne 23. září 1996, Dodatkovou dohodou č. 2 ze dne 8. května 2002, Dodatkovou dohodou č. 3 ze dne 25. února 2008, Dodatkovou dohodou č. 4 ze dne 9. listopadu 2010 a Dodatkovou dohodou č. 5 ze září 2018.

V kontextu slábnoucí ekonomiky, utlumené inflace a geopolitických rizik nepříznivého vývoje se měnová politika stala akomodativní. Federální rezervní systém během druhého pololetí 2019 třikrát snížil sazbu federálních fondů, a zvrátil tak cyklus zpřísnění měnové politiky zahájený v roce 2015. Evropská centrální banka pak v září vydala stimulační balíček, který zahrnoval snížení sazby vkladové facility o 10 bazických bodů, sérii cílených dlouhodobějších refinančních operací, systém odstupňování pro banky a časově neomezený program kvantitativního uvolňování.

Odvětví zpracovatelského průmyslu ve Spojených státech a v Evropě zaznamenalo kvůli slabému celosvětovému obchodu útlum. Zpomalil také růst v odvětví služeb, třebaže zůstal v expanzi. Inflace v eurozóně byla pod cílem centrálních bank, zatímco inflace v USA se cíli přiblížila, nicméně Federální rezervní systém nepovažoval její nárůst za uspokojivý.

V průběhu srpna se vystupňovala geopolitická rizika – vyostřila se obchodní napětí mezi USA a Čínou a nejistota ohledně brexitu zhoršovala v Evropě náladu investorů. Na pozadí akomodativní politiky centrálních bank, malé důvěry v růst a nejistoty ohledně geopolitických rizik se evropské a americké sazby až do září posouvaly k nižším úrovním.

Ve čtvrtém čtvrtletí, v kontextu uvolnění geopolitického napětí a stabilizace ekonomických dat, se pak sazby o něco zvýšily. Úvěrová rozpětí, podporovaná akomodativní politikou centrálních bank, se posouvala směrem dolů, přičemž vykazovala občasná zvraty.

5. ŽÁDOSTI O ČERPÁNÍ ZE ZÁRUČNÍHO FONDU

Sýrie

Od listopadu 2011 zaznamenává EIB prodlení u splátek syrských státních úvěrů. V důsledku toho a v souladu s dohodami o záruce mezi EU a EIB podala EIB do 31. prosince 2019 na 77 žádostí o platby ze záručního fondu EU v celkové výši 475,96 milionu EUR (včetně sankcí uplatněných EIB a inkasovaných pohledávek).

6. ODMĚNA PRO EIB

Odměnu pro EIB tvoří poplatky za správu a poplatky za inkaso pohledávek. Poplatky za správu pokrývají obhospodařování aktiv fondu. Poplatky za inkaso pohledávek pokrývají externí náklady vzniklé EIB v souvislosti s vymáháním pohledávek v prodlení, na něž se vztahuje záruka EU na finanční operace EIB mimo Unii.

Druhá Dodatková dohoda k dohodě ze dne 8. května 2002 stanoví, že poplatky za správu pro banku se vypočítávají použitím degresivní roční sazby poplatků na každou tranši aktiv fondu. Při výpočtu odměny se vychází z ročních průměrných aktiv fondu.

Poplatky za správu pro banku za rok 2019 byly stanoveny na 817 747 EUR a byly zaúčtovány ve výkazu o finanční výkonnosti jako výdaj a v rozvaze jako výdaje příštích období (na straně pasiv).

Dohoda o vymáhání pohledávek podepsaná mezi Komisí a EIB v prosinci 2018 předpokládá platbu pouze za externí výdaje EIB na vymáhání pohledávek (a dále již nepočítá s platbou za výdaje interní).